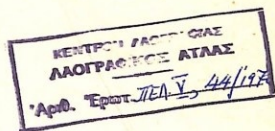

2
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΔΡΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Α.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
Den 1969 / 4 εβρ. 1970.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... Πεῦκον.....
(παλαιότερον ὄνομα: Τεαρούχλι.), Ἐπαρχίας Καλαβρυτίων
Νομοῦ... Αχαΐας.....
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Πακουτσοῦ
Παυλος Ἀθ.α.ρ... ἐπάγγελμα Αἰδ' ἀκκαθας.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Πεῦκον - Καλαβρυτίων
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... 20 ἔτη.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Ανδρέας Β. Λαίχας.....

.....
ἡλικία... 72.... γραμματικαὶ γνώσεις... Απόφοιτος
Σχολαρχείου τόπος καταγωγῆς Πεῦκον
Καλαβρυτίων - Αχαΐας.....

β) Ζεκαπόπουλος Θεόδωρος ἐκ τῆς 90

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων;

Ἐπὶ τῇ χωρίᾳ αὗται χωρίζονται ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα; ... Αὐταὶ ἐνηλλάσσοντο.....

- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
... εἰς μονὰς π.π. 1660 ἑκατ. ρ. χωρικών -

- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του;

Μάλιστα διατηρεῖ αὐτὴν
ἐν συγκεντρωμένῃ μετὰ τὸν θάνατόν του -

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφότερας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; .. *ἀσχολοῦνται εἰς ἀμφοτέρους* ..

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; .. *Ναί* ..

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; .. *Μ.Ε. ὁ δὲ κληρικός ἐπὶ τοῦ κτηνολογίου καὶ τοῦ ἔργου ὁ δὲ οὐκ ἐπὶ τοῦ κτηνολογίου καὶ τοῦ ἔργου* ..

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημακατόροι κλπ.) .. *ἑμπροὶ* Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; .. *ἦσαν ἀνεξάρτητοι κοινωνικοὶ* ..

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ; .. *εἰς εἶδος* ..

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; .. *Ἐχρησιμοποιοῦντο εἰς εἶδος καὶ ἐργάται καὶ γυναῖκες καὶ ἀπὸ τοῦ κτηνολογίου καὶ τοῦ ἔργου* ..

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; .. *ἔχοντες* ..

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; .. *ἐπὶ τῶν κτηνολογίων καὶ τοῦ ἔργου* ..

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται .. *ναί* .. ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; ..

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;....

...*Ἐλιπαίνοντο...διὰ ζωϊκῆς κόπρου*

- 2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας;...*κατὰ...1956*.....

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας;...*Απὸ...1960*.....

Χρησιμοποιοῦν τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκευάσθη τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ;...*Χρησιμοποιεῖται ἀπὸ τὸν ἑαυτοῦ.*

*σιδηροῦν ἄροτρον, ὁ ὅτι διὰ τὸ ὄμακα
ἐδαφὲν ὅ ὅτι εἰς τὰ βραχύνει.*

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. *χερὺν*.. 4. *ὄνι*..... 7..... 10. *πράχκα*

2..... 5..... 8.....

3..... 6. *βπάδι*..... 9. *βίβαλαμα*.....

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;)...*ἔν ὑπάρχουν.*

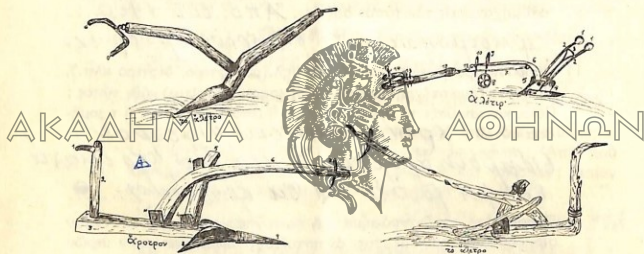
- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ...*ἔν ὑπάρχουν.*

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). *Ἀν. ὑπάρχει*

5) Μηχανή ἄλωνισμοῦ *.. Ἀν. .. ὑπάρχει*

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε, (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *Τὰ παλαιὰ κατεσκευάζοντο ὑπὸ ἐργαστῶν γεωργικῶν καὶ ἐν μέσῃ τῆς ἡμέρας ἐν μὲν θύει ἐν δὲ χωρίον.*

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <i>Χερούλι</i>	6. <i>Σταθάρη</i>	11.
2.	7. <i>Πρόμα</i>	12.
3.	8. <i>Φτερά</i>	13.
4. <i>Ἄλμος</i>	9. <i>Ὑπὶ</i>	14.
5. <i>Στάθμη</i>	10. <i>—</i>	15.

(¹) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(‘Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμῳσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίων ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. – Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

... τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο
μιας μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων
τῶν εἰδῶν χωραφίων -

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; ... Καμπυλο-
εἰδὲς -

6) ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; ... ξύλου

δύρον

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου

(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.) ...
σκεπάρνι, σκεποκυλάρνο, πριόνι ἀρίδι,
ἀρνάρι, σμίλα, σκεποκρ. φ. κλ.

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλοι, ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. . . . Β.Ο.Ε.Σ., ἡμίονοι, ἵπποι. . . .

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; . . . δύο. . . .

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; . . . Ναί. . . .

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.). . . .

Χρησιμοποιοῦται ὁ ζυγός. Τὰ διάφορα ἐξαρτήματα αὐτοῦ εἶναι: λουριά, λουρί, ζεύμα, πιζεύλια. . . .

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. . . Εἰς τὸν τόπον τοῦ ζυγοῦ. . . .

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχού : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). . . . Κουλλούρι. . . .

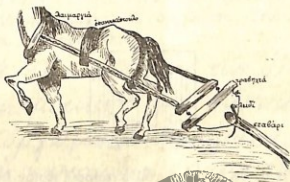
12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ; Ἀπὸ τὴν ἐκμετάλλευσιν
Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; . . .

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.

.....

.....

.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) ; 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) ; 2) γυναῖκα ; 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.

... Ἀνέκαθεν ὥργωνεν ὁ ἄνδρας.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν).

... τοιοῦτον. τῆς ξυλῆς εἰς τοὺς λαμάρους. βοδιῶν μαζοῦν γίνεται ζεύξις διὰ τὸν ξυροῦ καὶ μετὰ τὴν ξυρῆς τοῦ ἀρότρου.

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. Καὶ τὰς ἰδίων χρόνων ἀντιβῶνς διὰ τὰ βόδια, ἐν τῷ διὰ τὰ ἀλόγα. βόδιον εἰς τὴν μαρτίαν, τοῦ τὰ τρεῖς, καὶ τὰ ἄλλα τρεῖς.

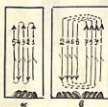
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα μετὰ τοῦ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἅκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία). ,

... διὰ τὸν οὐκ ἔχει δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τοῦ ζῶου ἢ μετὰ τὴν κέρατα τοῦ ζῶου.

- 4) Σχεδιάσατε πῶς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πῶς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Ὁργώνεται... κατ'εὐθείαν γραμμὴν...
 ..Ὁργώνεται... κατ'εὐθείαν γραμμὴν...
 ..Ὁργώνεται... κατ'εὐθείαν γραμμὴν...

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σποριὰς, ντάμιες, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.) ;

..Ὁ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σποριὰς, ντάμιες, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.) ;

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; με αὐλακίαν ;

..Μετὰ διὰ φ.ο.ρ.α. β.ν.μ.α.δ.α. ὡς π.ε.ρ.ε.δ. ξ.υ.κ.ο.ρ.α.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον, με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιοῦνται ἄροτρον ;

..Α.ν. ...ν.λ.α.ρ.κ.α. τ.α.ι.ω.ν.η. β.ν.κ.η.θ.α.

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὑνί : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

..Ὁ διὰ τοῦ ξ.ι.ς. ἀ.ν.α.α.α.α.α. μετὰ τοῦ ὑνί βαθιὰ

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ... *Εἰς πάντα τὰ ὀργώματα γίνεται ἡ χρῆσις τοῦ τρόπου αὐτοῦ.*

γ) Ἀροτρίασεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

... Διὰ τὴν σπορὰν τῶν διαφορῶν δημητριακῶν συμβάνουν χωρὰν δύο ὀργώματα. Ἐν ματὰ τὴν ἀκοίξιν καὶ ἡ κανονικὴ σπορὰ τοῦ φθινοπώρου.

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Γίνονται 3 ἢ καὶ περὶ ἑξάρα ὀργώματα.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπορτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτᾶρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Ἀφήκεται ἐν ἀγρῷ ἀναύει 2 ἔτη.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχήν; ...

Γίνονται δύο κατὰ τὴν ἀκοίξιν.

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ **δισάκι** εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους;

Χρησιμοποιοῦνται τὸ δισάκι, ἡ φουκέντρα, ἡ βάρκα,

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδᾶρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

Καθαρίζονται μέ. τήν. ἑλλειψοειδῆ
 β.ιδ.πρ.α.ν. ρ.α.β.δον., ἢ ὁλοῖα. ἔχει. τοπο
 θετηθῇ... ἐ.ρί... το.ῦ... βουκέν.τρ.ου.κ..

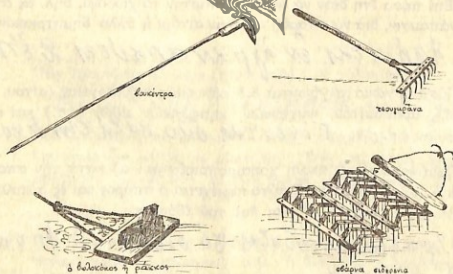
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνι-
 σμα, διβόλισμα); .. Γί.νε.ται. μ.όν.ο.κ. ἐ.ῖ. τ.ῶ.ν..

β.η.ρ.α.ν. φ.κ.ο.α.ί.ου., ἀ.ρ.α.θ.ο.β.ί.του.ρ.ί.π.α.τ.ῶ.α.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφῇ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Ἡ β.μα.φ.ή. ἐ.ρ.μ.ε.σ.θ.α.σ.οῦ. μ.ο.ι.ε.ρ.μ.ε.ῖ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κή-
 που· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

..καταμάσκει τὴν ἐκκαυτὴν ἐκκαυτὸν ἐδάφος,
..τὸ ξυγὰρι διὰ καὶ πηλὰ ἀπὸ τοῦ ἐδάφους
..καὶ ἢ τὸ πηλὸν διὰ μαλακὰ ἐδάφη καὶ ἀπὸ τοῦ ἐδάφους
..βαθὴν ἐκκαίματα

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

..οἱ ἐκκαυτὸι τὸν ζευγὰν διὰ καὶ πηλὰ
..καὶ εἶναι ξυκαίματα ἢ παιδιὰ

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.

..ἡ σπορὰ τὴν ἀπὸ τοῦ ἐδάφους διὰ καὶ πηλὰ
..καὶ εἶναι ξυκαίματα ἢ παιδιὰ

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. . .

..τὸν βίον. ὡς καὶ τὸν ἐκκαυτὸν ἐκκαυτὸν ἐδάφος
..ποὺ εἶναι ξυκαίματα ἢ παιδιὰ

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἑσπέρνουντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως. . .

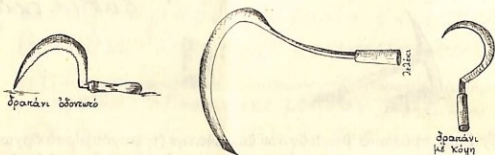
..φυτεύοντο εἰς αὐλάκια

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερίσμου.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) *Ἀνέυαθεν...*
ἔχρηται. ἡροποιή. το. το. δρε. η. α. ν. ε. δ.
δ. δρε. η. α. ν. ε. δ.

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

...Ἐν ὑπάρχον. οὐ. τε. ὑπάρχον. ἄλλα...
...μέ. ε. α. θε. ρ. ι. σ. μ. οῦ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΔΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). *μέ. κό. σ. ε. ς.*

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλή ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). *ὀδοντω-*
τή.

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

...Ἡ χειρολαβὴ ἢ το. κατεσκευασμένη. ἐκ. ξύλου.
...Ἐν. ἔ. χ. α. ἰ. δ. ι. σ. ε. ς. α. ν. ο. ρ. μ. ο. ι. δ. ι. α. ν.

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ... *Α.έ.χ.ο.ν.τ.α.ι. χ.ε.ρ.ά.θ.ο.τ.α.*

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; ... *Θ.ε.ρ.ί.ξ.ο.υ.ν..*
ἄ.ν.δ.ρ.ε.ς. καὶ γ.υ.ν.αῖ.κ.ε.ς. μα.ξ.ί. Εἰ.δ.ι.ο.υ.σ.ί.
Θ.ε.ρ.ί.ξ.α.ι. δ.ὲν ὑ.π.ῆ.ρ.χ.ο.ν. ἤ.ο.τ.ε.

2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν)

... *Οἱ.θ.ε.ρ.ί.ξ.ο.ι. ἡ.μ.ε.ί.β.ο.ν.τ.ο. εἰ.ς. εἶ.δ.ο.ς.*
καὶ ἀ.ν.έ.μ.α.δ.ο.ν. ἡ.τ.ο. τ.ὸ. μ.ε.ρ.ο.μ.ί.σ.θ.ι.ο.ν
μ.ε.τ.ὰ. π.α.ρ.ο.χ.ῆ.ς. φ.α.γ.η.τ.οῦ.

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἐναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λουντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; ... *Α.ε.χ. ὑ.π.ε.ρ.ά.ν.τ.*
ἐ.π.ι. τῆς μέσης καὶ πρὸς ἀποφυγὴν κοπῆσεως.
Ἄ.ν.δ.ρ.ε.ς. καὶ γ.υ.ν.αῖ.κ.ε.ς. δ.έ.ξ.ο.ν. ἐ.πὶ. τῶν
χ.ε.ι.ρ.ῶν καὶ εἰ.δ.ι.ο.ῦ.ν. ὑ.π.ο.μ.α.ν.ο.ί.
ἐ.πὶ. τ.ῶν κα.μ.ο.ν.ῶν κα.ρ.α.τ.ί.δ.α.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

...Ὁ θερισμός... πρὶν νὰ ἀρχίσῃ
...τὴν ἡμέραν... ἀρχαίων... ..

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. Ἐτραγουδοῦντες...

...ἀρχαίων... ὡς : Παπαδοπούλου... θερίσει...
...κοντό... κριθάρι... κι ὀργάνους... ὀργάνους...
...ὀργάνους... ὅπως... Καὶ τὸ δεμάτι... ἀνέμεινε... καὶ τὸ παιδί...
...γεννέται... κ.τ.τ.

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.

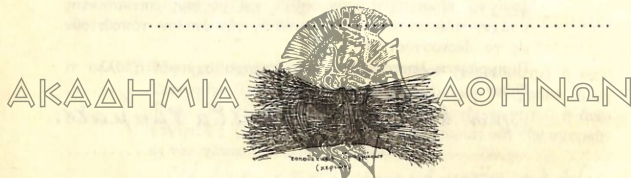
...Ὁ δέσιμον... ἀφ' ἑκαστοῦ... ὀργάνους... ἀνέμεινε... καὶ τὸ παιδί...
...γεννέται... κ.τ.τ.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτισμα) τῶν σταχῶν.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτισμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

...Ὁ δέσιμος... τῶν σταχῶν... ἐγένετο...
...μετὰ... 2-3... ἡμέρας... καὶ μετὰ...
...πρὶν νὰ... ἀρχαίων... ..

- 20-25. χερὸ βοῶτα παύ' ἔπειτα
 οἱ ἄνδρες ἔδενον ἀντ' ἀμέβροτ-
 τα ἢ ἄλλα δαμασκά ἐμ βιμάλας
 ἢ βίτου-

- ὅτι δὲ καὶ τὰ ἐννεμήσαντες αὐ-
 τοὺς καὶ ἐπορεύοντο παρα-
 ὡς μέμαρτον εἰς ἀπο-
 Βερρὰ πρὸς Νότον.

1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον
 σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς... *Τὸ φύτευμα γίνεται καὶ μετὰ τὸ φθινόπωρον καὶ ἐνδιμύτερα κατὰ τὴν ἀνοιξιν (Μάρ. τ. ι. ος).....*

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν... *Ἡ ἐξαγωγή τῆς πατάτας γίνεται μετὰ δίκέλι.....*

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μεθ' ἡμῶν χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπὴ, ἢ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

Δεν ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή μεθ' ἡμῶν χόρτα τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα. Τὰ ζῶα ἐτρέφοντο μόνον δι' ἀχύραν -

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). *Ἐθερίζετο ἀρχὰς Ιουνίου μετὰ δρέπανον.*

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

Δεν ὑπάρχουν φωτογραφίαι, ἐλπίγαι φωτογραφίαν -

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) . *Ἄν ὑπάρχον εἶδυσ'...*
ἐργασιὰ οὐτε μαλ' ἐνέμερον ὑπάρχειν
ἡλὴν. τῷ βιολήθῃ μαλ' αὐτοῦ εἶδου, μὲν
δεμασιῶν.

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεμασιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

..Μεταφέροντο. ἡλὴν οὐκ. τοῦ ἄλωνισμ.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως;

..Ὁ. τὸ. ἄ. ο. σ. τῷ παλαθροῦς. τῶν δεμασιῶν
καλεῖται. θεμακία. τοῦ οὐδὲν τὸν δὲ βύθρον δὲ.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλωνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ άλώνι;

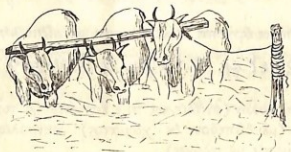
..Ὑπῆρχον. ἀνέκαθεν. ἄλωνι. μαλ'...
τὰ ἄλωνι. εἰς τὸν δὲ βύθρον. τοῦ οὐδὲν τὸν δὲ.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; *τὸ. ἄλωνι. ματ. εὐκ. εὐκ. εὐκ.*

ἡλὴν οὐκ. οὐκ. οὐκ. ἡλὴν. μεμακ-
μένων. ἡλὴν οὐκ. εὐκ. εὐκ. εὐκ.

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.

.. Δύ. ν. α. ν. τ. α. ι. . . 2 α' . δ. ε. μ. α' . τ. ι. α. . κ. α' . τ. ο. π. ο. θ. ε. α. ι. .
ν. ε. α. ι. . δ. ρ. θ. ι. η. . κ. α' . ι. κ. η. λ. α. σ. τ. ε. ρ. ω. . η. ε' ρ. ι. ξ.
τοῦ . δ. α. λ. ω. ν. ο. σ. τ. ὕ. λ. ο. υ. -

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.). *Ναί -*

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλοχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νιοῦ ἐξήλιος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός,
στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ οὐοίου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδίαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχονται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.

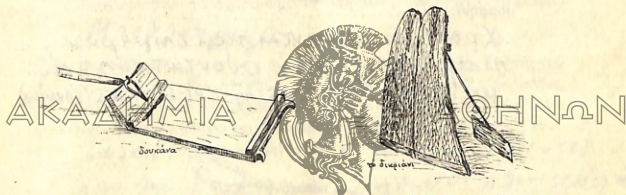
.. Εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ ὁ δάρεα.
μοτίμη. δ. β. τ. η. κ. ε. ρ. ο. εἰς τὸν ὀλοῖον.
το. π. ο. θ. α. τ. εἰ. ρ. ο. ι. σ. τ. ε. ρ. α. ν. ο. εἰ. δ. εἰ. ξ. ὀ. αἰ. ν. ο. ν. η. η. .
μ. αἰ. μ. ε. ν. ο. ν. η. μ. α. ν. λ. α. ν. ρ. α. εἰ. ἡ. σ. εἰ. ξ. α. ρ. τ. α. τ. α. ι.
το. β. τ. οἰ. ν. ι. μ. εἰ. τ. ι. σ. ρ. α. μ. α. ρ. ι. ε. ρ. ι. ε. σ. ὡ. ν. -

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειάς,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειάς περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

Τὸ βχοινίον βτηματίζουν ομηρεὲς ἀφ' ἱ
ταῦ λαμου τῶν φῶν καὶ διὰ τοῦ
ἔλκωθ' ἔρου θύρου τοῦ βχοινίου
προβδένεται τὸ βχοινίον ἐκ τῶν ἑλκωθ' ἔρου.

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀπασχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρθᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζῶων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἔάν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόςυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ά.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

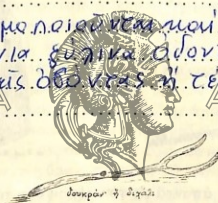
Τὸ μηχανήμα αὐτὸ ἀλωνίζοντο
μέγαν δὲν ἀρνατᾶται. ἐκ τῶν κωρίων
μας, οὐδε γινώσκον. τυγχάνει οὐδε
μαί. ἐκ τοῦ μεγάλου ἔρου. φέρονται -

- δ) 'Από ποίαν ώραν τής ημέρας αρχίζει ο άλωνισμός, κατά ποίαν δε διακόπτεται διά να επαναληφθῇ τήν επομένην. ;

Ὁ ἀγωνιστὴς φέρει μακάριον
διὰ τοῦτο μὲς τῆς ἡμέρας -
Ἀρχίφωτὸν 9^{τη} π.μ. καὶ περαιοῦται
ἐν 4^{τῃ} ὁδοῦ μακρινὴν εἰς ἰδίαν
ἡμέραν -

- 12) Ποια άλλα άλωνιστικά εργαλεία είναι εν χρήσει; (Εἰς τινος τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Χρ. μ. β. μο. ποιούται μοι βήμερον...
στ. μαρ. α. ν. ια. ζυγία. οδοντωτά & λ. λ. αι.
με τρεις δόντας ή τέτταρα (60000)

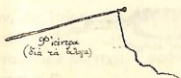
- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ
δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν
ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πτους στάχους ;

οἱ διάφοροι ἐργάτες (βαλκαίτες) περι-
φέρουν τὰν Πέριξ τοῦ ἐλευθέρου ἀγωνίου καὶ ῥίθων
τοῦ ἀμύσου σταχυοῦ ἐν τῇ τῇ ἐκκλησίᾳ

- 14) Ὅτι ἐν χρῆσει εἰδικὴ ὁλωνόβεργα διὰ τὴν δόξησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

2. μέτρων. περί. Πον -

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἑνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἑνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν ... *ἡ ἐργασία ἐν τῇ ἀλωνίᾳ καλεῖται γύρισμα. μὲν ἡ δούλα γύριζε 3-4 γυρίσματα καθ' ἡμέραν.*

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

Μπορνοχούρι.

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδίᾳ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνοῦν καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβαναν τὸν ἀλωνισμόν

Παλαιότερον ὑπῆρχον εἰδικοί ἀγωνιάτες καὶ τσοπάνηδες. οἱ ἀγωνιάτες ἔχον βόδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβαναν τὸν ἀλωνισμόν.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Ἦν ὑπῆρχον ποτὲ ἄλλοι τρόποι χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ στάχους.

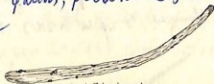
- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

Ὁ κόπανος αὐτός κατασκευαζόταν ἐκ πλατάνου ἢ ἀλάου ξύλου. ἔφραγγετο καὶ μὲ πλάτος -

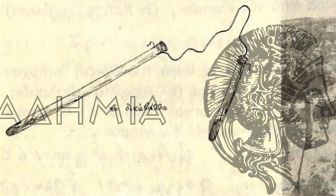
- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου· (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.). *Εἰν. εἶλαι. χρῆσις κοπάνου διὰ τοῦς ἐναπομείναντας ἀνόςτους. ἑτάχυν. τῶν βίτων ἢ δι' ἄλλα δημητριακὰ ὡς φακῆς, ρεβιθῶν εἰς τὸ ἀλώνι, ὡς ποῦ ἀναβασίτου -*

κόπανος στρωγυλός

ξύλου καμυλωτό διὰ τὸ κοπάνημα μικροῦ ὑψηλοῦ δημητριακῶν...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν; *Ἐὰν μὲν οὖν αὐτὸ μὲν. καὶ. εἰς. 16 μ. α. ἐγένετο. ὁχι μὲν οὖν. ὑπὸ τῶν ἀνὸς μὲν. καὶ. διὰ μὲν ἐν. ἐκ. ἀλλ. ἄλλ. α. καὶ ὁ πὼς ἐν. καὶ.*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ σταχύς, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

Ἡ ἀλωναῖς ἐστὶν ἐκ τῆς ἀλωναῖς ἀλωναῖς
ἀλωναῖς ἀλωναῖς ἀλωναῖς ἀλωναῖς ἀλωναῖς
ἀλωναῖς ἀλωναῖς ἀλωναῖς ἀλωναῖς ἀλωναῖς
ἀλωναῖς ἀλωναῖς ἀλωναῖς ἀλωναῖς ἀλωναῖς

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Ἡ τραγουδοῦσα ἀλωναῖς
ἀλωναῖς ἀλωναῖς ἀλωναῖς ἀλωναῖς ἀλωναῖς
ἀλωναῖς ἀλωναῖς ἀλωναῖς ἀλωναῖς ἀλωναῖς
ἀλωναῖς ἀλωναῖς ἀλωναῖς ἀλωναῖς ἀλωναῖς

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγένετο ἀλωνιστικὴ μηχανὴ εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

Ἡ ἀλωναῖς ἀλωναῖς ἀλωναῖς ἀλωναῖς ἀλωναῖς
ἀλωναῖς ἀλωναῖς ἀλωναῖς ἀλωναῖς ἀλωναῖς
ἀλωναῖς ἀλωναῖς ἀλωναῖς ἀλωναῖς ἀλωναῖς
ἀλωναῖς ἀλωναῖς ἀλωναῖς ἀλωναῖς ἀλωναῖς

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

Ἡ ἐτοιμασμένη ἀλωναῖς
ἀλωναῖς ἀλωναῖς ἀλωναῖς ἀλωναῖς ἀλωναῖς
ἀλωναῖς ἀλωναῖς ἀλωναῖς ἀλωναῖς ἀλωναῖς
ἀλωναῖς ἀλωναῖς ἀλωναῖς ἀλωναῖς ἀλωναῖς

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Εἶχε δὲ τὴν ἀποτροχυσθὴν καὶ ἐν τῷ
ἐνδύτῳ μέρος. ἔβαλεν ἕνα βελόνι
ἐν τῷ ὅρτον τῷ δεξιόθεν τῷ στήθεϊ.
ὅρτῳ πρὸς ἐλάνθην τοῦ ἀντρίου...

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα; (Πῶς λέγεται τοῦτο: φτυάρι, θρινάκι; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο... *φυττάρι, θρινάκι*.)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίξει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

...Ἄνδρες ὁμοῦ καὶ γυναῖκες διχνοῦν...

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἷς τινες τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεταί δεύτερον ἄλῳνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

...Εάν...θα...εξαπομπάντα...μετά...το...αποκλειστικό...χρόνος...
...επιπλέον...αποκλειστικό...κατασκευά...κό...με...εί...και...πολλοί...
...το...η...χρήσιμα...χρήσιμα...δ...αποκλειστικό...αποκλειστικό...
...αποκλειστικό...η...αποκλειστικό...χρόνος...το...αποκλειστικό...με...και...αποκλειστικό...

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἁλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἁλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολόνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο .. *ἔφακ' εἰναι ποτὶ οἱ τοὶ παρῆναι*
.. θά'φον· .. ἑα'· ἴωα· ὡς· παρ' εἰν· τοὶ· ἀνέμισμα,
.. ἑα'· δὲ· μὴ· .. ἑα'· κεν· ποῦ·κ· μέ· ἑα'·κ· παρῆναι·

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμέναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

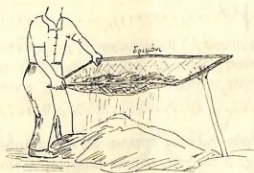
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινο· παλιό· δερμάτινο

κόσρος ἢ ἀριλόγος

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Ὁ σπριγμός. εὖν. καρδύαν. μα. τοῦν.
 ἄρην. ὑγῶν. ἐμ. τοῦ. αἶ. τοῦ. γίνετα.
 δια. τοῦν. βαρῶ. θριν. μελ. τοῦ. δριμύ-
 νι. β. μα.

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρὸν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρὸς ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

Ὁ μαρμὸς. σωρεύεται. με. τοῦ. φτυάρι.
 χαράσσεται. ἐπ. αὐ. τοῦ. β. ταυρὸς. δι. αἶ. τοῦ.
 β. τ. υ. γ. ι. α. ρ. ι. οῦ. τοῦ. φτυάρι. οῦ. ρ. ἐμ. η. η. γ. ν. ε. ι. α.
 εἰς. τὴν. καρυφὴν. τοῦ. σωροῦ. τοῦ. φτυάρι.

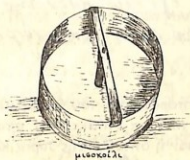
- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

ἄρην. εὖν. μα.

- γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλωνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἄλωνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὀκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

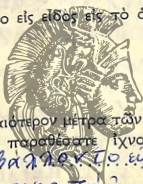
Ὁ μισκοὺς γεγόραν ἡμῖ κοίτο· ἢ παρὰ τὴν κόπην
σου ἢ τοιοῦτο ὁμάδες.....

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
γ) τὸ κυφτιάτικο,
δ) τὸ ἀλφινιάτικο κλπ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) *κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ...*

*ἁλώνι τοῦ παπαδιάτικου, τοῦ ἀγροφυλακιάτικου,
τοῦ κυφτιάτικου.....*

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) *ἡ ἀποθήκη εἰς τὸ ἐγὼ εἰς τὸς ἐν τῷ...*

εἰς οἰκίαν εἰς τὰς ἀγροὺς καὶ ὄνια -

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; ... *ὅτι ἄχυρα ἀπιδιμύνοντο
εἰς τοὺς ἀχυρῶνα. ὡς εἰς ἀλγους χύρου. οὐ
πληθύνουσιν οἰκίαν. ὡς εἰς τὴν ὑπαιθρον —*

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;

*Ἡ διαλογή τοῦ σπόρου ἐγένετο κατὰ τὴν διάρ-
κειαν τοῦ θερισμοῦ ἀπὸ τῶν καλυτέρων
στάχων.*

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

*Πημόνερος ματεβενάβελο ηλμυζή
ἤτοι καὶ ἀνὴρ ἐστὶν εἰς δὲ εἰκοσθεῖον.*

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς τοῦ φυλάσσεται,
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Ἡ πλεκτή καὶ
συνεῖχεν ἐδὲ καὶ ἐπὶ τὸν ἔφυλασσε ἐν ἐν
περίου ἔτος.*

Δ'. ΕΘΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

*Ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον λαμβά-
νει χώραν μετὰ τὴν κυριαμὴν τῶν
ἀπομυρῶν (τῆς Τυρινῆς).*

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

*Μετὰ τὴν κυριαμὴν τῶν ἀπομυρῶν -
μετὰ τὰς βραδυνὰς ὥρας καὶ εἰς
τὴν πλατείαν τοῦ χωρίου.*

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

... ἡ φω.τι.α. αὐ.τι. λέ.γ.ε.ται... ὁ φαν.ός...

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ;...

... ὅτι ν.ρ.α.ν. κ.α.ν.α.ν. κ.α.ν. ἀν.ά.ρ.α.ν. τ.α.έ.
παι.δι.ά. ἡ.ο.ί. με.θ.ύ.ρ.ι.α.ι.ρ.

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν ; Ἄν ναι, ἀπὸ ποῖον μέρος ;

... ὅτι ξύ.λα. συ.λ.λ.ε.γ.ο.ῦ.ν.α.ι. ἀ.πὸ. ἐ.μ.ί.ν.η.ν.
ο.ί. ἀ.ρ.ο.ί.ο.ι. ἀ.ν.ά.ρ.ο.ι.ς. τ.ὴν. πυ.ρά.ν.

3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

... ἡ συ.λ.λ.ε.γ.ω.σί.ς. τ.ων. ξύ.λων. γί.ν.ε.ται
κα.τὰ. τ.ὴν. το.ί.αν. ἀ.ν.ά.ρ.ο.ι.ς.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, εὐχαιαὶ, ᾠδαί, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

... πρ.ο.σ.ε.υ.χ.α.ί. οὔ.τε. πρ.ο.σ.ε.υ.χ.α.ί. οὔ.τε
εὐ.χ.α.ί.α.ι. οὔ.τε. δι.ά.φ.ο.ρ.ο.ι. ἐ.π.ι.κ.λ.ή.σ.ε.ι.ς.

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

... ἡ.π.α.ν.τ.ε.ς. οἱ. πα.ρ.ε.ν.ρ.ι.ο.ῦ.μ.ε.ν.ο.ι.
μ.ε.θ.ύ.ν. τ.ὴν. φω.τι.ά.ν. φω.ν.ά.φ.ο.τ.α.γ.᾿.μα.ί.
τοῦ. χρό.νου.

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυράς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

... Δέν καίεται ἀπολύτως τίποτε.

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

... Ποιὲ δέν ἐκκρίνεται διαφερὰ ὁμοιώματα.

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

... Ὁ ἔθιμος αὐτοῦ ἐκφράζει ἀπὸ τοῦ
 παλαιὰ χρόνια καὶ θυμίσκει εἰς τὴν
 ἐκκλησίαν καὶ τὸν λαόν.
 Πυρὰς ὑπο τῶν κατόικων κατὰ δέ
 τὰς τελευτὰς ἐπὶ τὸν ναὸ ἐκτελεσθῆναι τὸ ἔθιμον
 αὐτό.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΔΗΜΟΤ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ

Εν Καλαβρύτοις τη 25-2-70

Αριθ. Πρωτ. 4067/70

Πρός
Το Κέντρον Ἑρεῦνης τῆς Ἑλληνικῆς
Λαογραφίας τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν
Ἀναγνωστοπόδου 14.

Ἀθῆναι Τ.Τ 136

Ἐπελθόντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 55534/28-1-1969 τοῦ Ὑπουργείου Ἑθν. Παιδείας, ἔχομεν τὴν τιμὴν, νὰ ἐπιναφέρωμεν ὑμῖν προσποιημένως, τὰ διὰ τοῦ ὑποῤῥηθῆτος 10-12-69 ὑμετέρου ἐγγράφου ἀποσταλέντα ἡμῖν (35) ἀντίτυπα τοῦ ἐρωτηματολογίου ὑμῶν, διὰ τὴν σύνταξιν λαογραφικοῦ Ἀτλαντος τῆς Ἑλλάδος, συμπληρωμένα συμφῶνως τῇ συναρμόνῳ ὑμετέρα ἐγκυκλίῳ, ὑπὸ Διδ/λων τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐμπ/κῆς Περιφέρειας, ὑπηρετούντων εἰς γεωγραφικοὺς κυρίως συνοικισμοὺς, περισσότερον ἀνεξελίχτους καὶ νὰ παρακαλέσωμεν διὰ τὰ καθ' ὑμᾶς.-

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ ΥΠ.Τ.Α

Ὑπουργεῖον Ἑθν. Παιδείας
Δ/νσις Δημ. Ἐμπ/σεως
Τμῆμα Διοικητικοῦ

Ἀθῆνας

Ο ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ
Γιαννακούρας
ΘΕΟΔ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΡΑΣ